Profilová část maturitní zkoušky, forma ústní zkouška
Maturitní témata ve školním roce 2026/2027
PŘEDMĚT: UMĚNÍ A KULTURA

Č.	Téma	obsah / zaměření
1	**Pravěk a počátky umělecké tvorby – funkce obrazu a symbolu**	Jeskynní malba, plastika, megalitická architektura; vztah obrazu, rituálu, symbolu a společenské funkce umění.
2	**Starověký Egypt – umění, náboženství a společenská funkce**	Architektura, reliéf, sochařství a malba; kánon, symbolika, vztah umění a náboženské představy.
3	**Antické Řecko a Řím – ideál člověka, prostor a odkaz antiky**	Architektura, sochařství, proporce, idealizace a realismus; vliv antiky na evropskou kulturu.
4	**Románské a gotické umění – proměna sakrálního prostoru a obrazu**	Architektura, sochařství, malba a vitráž; porovnání funkce, prostoru, konstrukce a výrazu.
5	**Renesance – humanismus, perspektiva a nové pojetí člověka**	Lineární perspektiva, anatomie, individualita autora, inspirace antikou a proměna funkce uměleckého díla.
6	**Baroko – drama, iluze, emoce a reprezentace moci**	Architektura, malba a sochařství; světlo, pohyb, iluzivnost, náboženská a reprezentační funkce.
7	**Klasicismus a romantismus – dva odlišné přístupy k člověku a světu**	Porovnání racionality, řádu a odkazu antiky s emocionalitou, individualismem, přírodou a historií.
8	**Realismus a proměny umění 19. století**	Společenský kontext realismu, každodennost jako téma, vztah k akademické tradici a nástup moderního vidění.
9	**Impresionismus, postimpresionismus a pointilismus – proměna vidění, světla a barvy**	Optický vjem, světlo a barva; Cézanne, Van Gogh, Gauguin, Seurat; směřování k modernímu umění.
10	**Symbolismus a secese – symbol, dekor a stylizace**	Symbolický význam, plošnost, ornament; vztah užitého a volného umění, architektury a designu.
11	**Fauvismus a expresionismus – barva a výraz**	Odklon od popisné barevnosti, subjektivní výraz, emoce, deformace a nové pojetí obrazu.
12	**Kubismus a futurismus – rozklad tvaru, prostor a pohyb**	Analytický a syntetický kubismus, koláž, časoprostor, dynamika a proměna zobrazování reality.
13	**Abstrakce a konstruktivismus – osvobození obrazu od zobrazování skutečnosti**	Kandinskij, Kupka, geometrická a lyrická abstrakce, konstrukce, materiál a nové pojetí obrazu a prostoru.
14	**Dadaismus a surrealismus – náhoda, podvědomí a zpochybnění hranic umění**	Ready-made, náhoda, automatismus, sny a podvědomí; Duchamp a proměna pojetí uměleckého díla.
15	**Pop-art, reklama a kýč – masová kultura a obrazová komunikace**	Populární kultura, média, reklama, opakování, symbol a spotřební společnost; vztah umění a masové produkce.
16	**Akční umění, performance a body art – tělo, čas a událost jako prostředek umění**	Tělo a jednání jako médium, participace, pomíjivost, dokumentace a proměna role autora a diváka.
17	**Konceptuální umění, minimal art a land art**	Myšlenka jako podstata díla, redukce prostředků, prostor, krajina, proces a proměna tradičního uměleckého objektu.
18	**Fotografie, film, videoart, instalace a nová média**	Technický obraz, proměnlivost obrazu v čase, práce s prostorem, multimediální tvorba a nové způsoby recepce.
19	**Postmoderna – citace, pluralita a proměna role autora a diváka**	Pluralita stylů, citace, apropriace, metaznak, masovost a autenticita; hranice vysokého a populárního umění.
20	**Současné umění a altermoderna – technologie, společnost a proměny umělecké komunikace**	Pluralitní model umění, nové technologie a disciplíny, sociální a kulturní kontext, participace a role umělce a publika.

Společné požadavky k ústní maturitní zkoušce z Umění a kultury: v rámci vylosovaného tématu žák charakterizuje příslušné období, sloh, směr nebo uměleckou tendenci, správně používá základní odbornou terminologii a pracuje s konkrétním obrazovým nebo jiným vizuálním podnětem. U podnětu identifikuje charakteristické prostředky, vysvětlí jejich funkci a účinek, zasadí dílo do historického, společenského a kulturního kontextu a objasní roli autora, příjemce a interpreta. Podle

povahy tématu porovnává různá díla nebo způsoby vyjádření, vysvětluje proměny umělecké komunikace a formuluje věcně zdůvodněnou interpretaci.

Struktura zkoušení – ověření výstupů

a) historicko-kulturní orientace – období, sloh nebo směr, základní znaky, vybraní autoři a díla;
b) práce s reprodukcí / vizuálním podnětem – popis, identifikace prostředků a jejich účinku;
c) interpretace – význam, symbolika, role autora a recipienta, možné způsoby čtení díla;
d) kontext – společenské, náboženské, filozofické, vědecké nebo technologické souvislosti;
e) porovnání / přesah – srovnání s jiným dílem nebo směrem, případně vazba na současnou vizuální kulturu.

Zpracoval/a: Bc. Adéla Hendrychová
Projednáno odborným grémiem dne: 27.8.2026
Projednáno pedagogickou radou dne: 31.8.2026
Stanovila ředitelka školy dne: 1.9.2026

Mgr. Bc. Jaroslava Turková, ředitelka školy, podpis: Mgr. Bc. Jaroslava Turková Digitálně podepsal Mgr. Bc. Jaroslava Turková Datum: 2026.09.23 12:33:53 +02'00'